

Prvislav Lederer (1929. – 2016.)

U ponedjeljak, 18. siječnja 2016. oprostili smo se od prvog predsjednika *Društva* dipl. ing. Prvislava Lederera.

Prvislav Lederer rođen je 12. kolovoza 1929. u Uroševcu. Diplomirao je na Strojarsko-brodogradbenom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, današnjem Fakultetu strojarstva i brodogradnje. Godine 1959. osnovana je prva tvrtka za petrokemijsku proizvodnju plastike na ovim prostorima *Organsko kemijska industrija, OKI*. Kada je tvornica počela s proizvodnjom 1963., u njoj se kao mladi inženjer zapošljava i Prvislav Lederer.

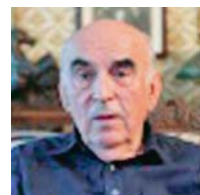
U početku *OKI* je zamišljen samo kao bazna kemijska proizvodnja. Zbog malih kapaciteta za preradu plastike i njezine male potrošnje u bivšoj državi, nametnula se potreba za organiziranjem prerade te prodaje *OKI*-jevih proizvoda. U *OKI*-jevim laboratorijima počelo se eksperimentirati s preradom vlastitih proizvoda. To je P. Lederera potaknulo na vrlo hrabar razvojni put. Organizirao je i proveo u djelo ideju da *OKI* izradi potrebnu opremu za preradu proizvedene plastike. Uspješna provedba te zamisli omogućila je da se 1965. osnuje *OKI*-jeva tvornica za preradu plastike, a P. Lederer postao je njezin prvi direktor.

Tijekom sljedećih šest godina osmišljava te provodi taj veliki posao integracije nekoliko hrvatskih tvornica za preradu plastike u *OKI*-jevu preradu. To je bila mudra poslovna odluka.

Na mjestu direktora *OKI*-jeve prerade P. Lederer ostaje do 1974. godine, ili *OOOR*-izacije. Tada prelazi u razvojnu službu *OKI*-ja, a poslije u *Zavod za produktivnost*. U svim sredinama ostvarivao je vrlo zapažene rezultate.

U svibnju 1966. osnovana je *Stručna komisija inženjera i tehničara plastičara* u okrilju *Saveza strojarskih inženjera i tehničara Hrvatske*. Prva zamišljena akcija bio je seminar *Konstrukcija i proizvodnja kalupa za preradu plastičnih masa*.

Tijekom priprema za taj događaj pokretači akcije upoznali su, među ostalima, i Prvislava Lederera. On je bio prvi privrednik koji je prepoznao važnost te akcije. Odlučio ju je kadrovski i financijski maksimalno poduprijeti. Odaziv na seminar bio je velik: bilo je više od 150 sudionika, a posebno treba naglasiti kako je 80% predavača bilo iz gospodarstva. Seminar je uspješno ponovljen iduće godine. To je potaknulo potrebu osnivanja posebnog društva, *Društva za plastiku i gumu*, koje je osnovano 22. rujna 1970. Za prvog predsjednika izabran je upravo dipl. ing. Prvislav Lederer. On je svojom aktivnošću obilježio onu prvu, najtežu fazu u radu nove udruge. Kada je početkom 1974. napuštao tu dužnost, osigurao je dostojnog nasljednika, direktora *OKI*-ja gospodina Zdravka Sakača. I poslije je surađivao s *Društvom* i pomagao njegove akcije.

Prvislav LEDERER

Od Prvislava Lederera oprostio se u ime bivših *OKI*-jevaca mr. sc. Ivan Širović, direktor *OOOR*-a *Zagrebplast* u sklopu *OKI*-Prerade. Iz nadgrobnoga govora neke misli:

Vaš osobni interes uvijek je preslikavan u uspjehu OKI-ja i ostalih sredina u kojima ste radili i djelovali i svojim primjerom dokazivali nesebično zalaganje za opće dobro. Uz profesiju, etika i moral krasili su Vašu osobnost. ... Malo je ljudi s tako visokim osjećajem za pravdu koji ste Vi posjedovali. Bio sam počašćen od Vas učiti i s Vama surađivati.

U ime *Društva za plastiku i gumu* i časopisa *Polimeri*, od P. Lederera oprostio se prof. emer. Igor Čatić.

Svi mi koji smo ga poznavali i surađivali s njim poslovno i društveno zadržat ćemo ga u trajnoj uspomeni. A u ime bivših *OKI*-jevaca i *Društva za plastiku i gumu* izražavamo iskrenu sućut obitelji Lederer i ostaloj rodbini. Slava mu.

Ivan ŠIROVIĆ i Igor ČATIĆ

Odlazak Irene i Georga Schwarza

Jednog dana 1964. primim pismo iz Chicaga. *Kada si u Gornjoj Austriji, posjeti mog prijatelja Ludwiga Engela, proizvođača ubrizgavalica u Schwertbergu*. Danas je to svjetska tvrtka s više od pet tisuća zaposlenika.

Tijekom godina suradnici časopisa *Polimeri* izgradili su izvrsne odnose s kompanijom *Engel*. Bilo poslovno ili pripremajući njihove materijale za objavu. To je prvi razlog zašto upoznajemo naše čitatelje s trajnim odlaskom nasljednika Ludwiga Engela, Irenom i Georgom Schwarzom. Drugi je razlog taj što oboje potječu iz ovih krajeva. Georg (1928.) iz Osijeka, a Irena (1929.) iz Vrbasa.

Napustili su nas oboje u roku od nekoliko dana, potkraj ožujka i početkom travnja 2016. Zaslужuju nekoliko riječi našega iskrenog žaljenja.

Irena je bila kći Ludwiga Engela i gotovo 70 godina sudjelovala je u radu i razvoju poduzeća. Započela je na mjestu knjigovotkinje, a zatim

je bila šefica financija, kontrolorka i voditeljica kadrovske službe. Georg Schwarz završio je strojarsku tehničku školu i bravarski zanat. Bračni par Schwarz preuzeo je 1965. tvrtku s 380 zaposlenih i obilježio je važno razdoblje njezina razvoja.

Bili su pravi poduzetnici s istančanim osjećajem za pravodobno uočavanje trendova. Ubrzo su otvorili predstavništva u stranim zemljama, sagradili dvije tvornice u Sjevernoj Americi te

počeli razvijati i proizvoditi vlastite robote već osamdesetih godina. Operativno vođenje poduzeća napustili su 1997., ali su nastavili sudjelovati u njegovu razvoju. Početkom stoljeća pokrenuli su osnivanje tvornica u Kini i Južnoj Koreji. Sudjelovali su i u razvoju ubrizgavalica bez priječnica, u čemu je ta tvrtka pionir.

Zbog svojih zasluga primili su više odlikovanja. Izvrsno su surađivali i sa sveučilištima, kao i u poslovnim udruženjima. G. Schwarz bio je primljen 2009. u *Plastics Hall of Fame*. To se smatra najvišim priznanjem međunarodne plastičarske industrije.

Niz godina stručnjaci iz Hrvatske uspješno su surađivali s tvrtkom *Engel*. Među ostalim, studenti *FSB*-a u sklopu terenske nastave posjećivali su pogone tvrtke, gdje su se imali prilike uvjeriti u navedene podatke o aktivnostima Irene i Georga Schwarza.

Igor ČATIĆ